

KARKSI SÕNA

• Karksi valla infoleht • Nr. 5 (162) Mai 2009 •

Sõnumeid

Südamenädal lasteaias

14.—18. aprillini tähistasime südamenädalat: toimus huvitavaid ja õpetlikke üritusi.

Esmaspäeval kogunesid väikesed ja suured saali. Külla oli tulnud doktor Tervis, kes rääkis lastele tervislikust toitumisest ja liikumisest. Õpetaja Anne kõneles, kui olulised on sibul ja küüslauk ning miks neid peab sööma. Lõbus ja õpetlik kohtumine lõppes ühise virgutusvõimlemisega.

Teisipäeval korraldasime liikumismänge. Kolmapäeval, neljapäeval ning reedel külastas meie maja aga hambaarst Jutta Peterson, kes rääkis lastele, kuidas tuleb hambaid hoida ja hooldada. Lapsed said hambaarstilt juurde uusi teadmisi ja kinnitust, et hambaid tuleb pesta iga päev ning et tervislik toitumine on ka hammastele kasulik.

Neljapäeval kogunesid lapsed koos oma vanemate ning õdedevendadega Karksi-Nuia ja Karksi lasteaias ette, et ühiselt minna matkale. Ilm soosis matkajaid. Nad kohetasid teel loomi, kes lõbustasid matkaselle mõistatustega loodusest, pakkudes ühtlasi jooki ja maiustuseks merekivikesi. Matkajad kohtasid ka rahvapärimuste noori, kes aitasid kirja panna kõigi osalejate nimed. Tee viis lossimägedesse, kus neid võtsid vastu metsloomade kuningas Karu ja tema abiline Jänku. Ah ja Oh kutsusid kõiki mängima. Lõpuks pakkusid matkarajalt tuttavad tegelased kõigile kosutuseks puuvilju. Kõik said koduteele kaasa hea tuju.

Suur tänu noortekeskuse noortele, Indrekule, Enelile, Heitile ja kultuurikeskuse juhatajale Kai Kannistule, kes aitasid seda matka korraldada.

Reedel kogunesid lapsed ja lasteaias töötajad saali, et südamenädalale punkt panna. Lapsi tulid kiitma esmaspäevast tuttav doktor ning tema sõbrad Ah ja Oh ning üllatuskülastaja Konn, kes mängis lastega lõbusa mängu. Lõpusõnad ütles lasteaiajuhataja, kes tänas lapsi ning personali südamenädala kordamiseks.

Kaire Sinimets, lasteaiasõpetaja

Loodusmajas käisid flaamid

17. aprillil külastasid Lilli Loodusmaja Keskonnaministeeriumi esindajad koos Flandria (Põhja-Belgia) keskkonnahariduse spetsialistidega. Arvamus oli väga suur, sest varem pole sellist ametlikku välislegatsiooni meie majas käinud.

Meile olid toeks Viljandimaa Omavalitsuste Liidu tegevdirektor Reevo Maidla ja projektijuht Grete

• End Juniperuseks (Kadakas) nimetanud flaamlane soovis end kadaka kõrval jäädvustada. LY LAANEMETSA foto

• Matkasellid lasteaias südamenädalal

Sepp. Reevo tutvustas külalistele Viljandimaa keskkonnahariduse projekti, mille järgi on loodusmajas programmid 2. klassi õppekava põhisel.

Pärast seda, kui külalised olid proovinud Pille Põllumäe hõrgutavaid suupisteid, jõudsid kohale Mõisaaküla kooli õpilased, kellega Valli Oövel hakkas läbi mängima programmi „Elu metsas“. Kõigepealt mängisime kõigiga nimemängu, ka kõik flaami härrad võtsid endale uue, loodusega seotud perekonnanime. Üks külalistest võttis sama töölehe, millega lapsed õues toimetasid, ja proovis kõiki ülesandeid kaasa teha. Et programmis oli üheks tegevuseks vahtrapuu tundmaõppimine, siis peatusime puu juures, kuhu oli paigaldatud mahlakogumise nõu. See oli külalistele täielik üllatus. Nad olid algul isegi veidi umbusklikud ega julgenud puust tulnud vedelikku maitsta. Kui aga maitse suus, siis joodi kohe mitu tassit.

Kõndisime külalistega ka Lilli õpperajal, kus vaatatsime samblikke, rähni ja orava söödud käbisid, määrasime pabulaid, uurisime pärna niint ja maitseime puude pungid. Nad olid metsarektest väga huvitatud, sest Eestis polnud nad varem looduses viibinud.

Et üks külalistest, nimelt Jürgen, oli võtnud endale uueks perekonnanimeks Juniperus (kadakas), siis metsarajal soovis ta end ka kadaka kõrval pildistada.

Meie juures veedetud kolm tundi möödusid külalistel väga kiiresti. Lahkudes jätsid nad meile mälestuseks suurepärased pildid ning raamatud lindudest, putukatest ja kahepaiksetest, millega olid kaasas ka töölehed. Nüüd tuleb vaid flaami keelt õppima hakata, et sellest infost aru saada.

Ly Laanemets, Lilli Looduskeskuse juhatusel

Suur klaveritoetuse kontsert

16. mail kell 18 toimub kultuurikeskuses muusikakooli eestvedamisel heategevuskontsert uue klaveri ostuks kultuurikeskusesse. See on ühtlasi esimene ettevalmistav kontsert järgmisel aastal toimuvale Aleksander Kunileid-Saebelmanni juubeli pidustustele.

Oma repertuaari paremiku kannavad ette muusikakooli paremad ansamblid ja koosseisud. Esinejatest võiks mainida rahvamuusikaansambli „Kunileid“, folkansambli „Tuulepuu“, noorte viuldajate ansambli, kooli pop-rockbändi ja vokaalansambli. Esinema loodame ka „Swing-orkestri“ ja veel teisi. Loomulikult ei puudu ka meie kooli paremad klaverimängijad. Osa võtma oodatakse veel meie kooli vilistlasi ja naabermuusikakoolide esindusi.

Kutsun üles vallarahvastki osa saama heast kontserdist ning ühtlasi toetama meie kõigi huvides ühist üritust, et edendada valla kultuurielu.

Margus Põldsepp, muusikakooli direktor

„Tuulepuu“ tõi koju peaauhinna

17. aprillil toimus Väätsa Põhikoolis üle-eestiline laste ja noorte pärimusmuusikafestival „Regilaul uues kuues“. Osa võttis 18 kollektiivi, žürii eesotsas oli tuntud rahvaluuleteadlane Ingrid Rüütel.

Konkursil osales ka Karksi-Nuia Muusikakooli noorte folgiansambel „Tuulepuu“ ja seda edukalt. Ansambli paremuse järgi ritta ei pandud, küll aga pälvis meie kollektiiv peaauhinna, milleks oli Rapla kandlemeistri valmistatud väike kannel. Ühtlasi jagati eriti silma paistnud noortele viis eripreemiat, millest kaks pälvisid Karksi-Nuia noored muusikud Kärt Leppik laulu ja Klaid Melnikov basskitarri maitseka valdamise eest.

Margus Põldsepp

Harvem jäätmevedu vajab pikendamist

Meie vallas on korraldatud jäätmevedu uue jäätmeseaduse kohaselt kestnud juba üle aasta.

Seadusest tulenevalt peab Karksi-Nuia linnas ning Polli ja Karksi külas vedu toimuma vähemalt kord kuus. Harvemat vedu on vallavalitsus põhjendatud taotluse esitamisel lubanud juhul, kui elatakse üksi või kahekesi. Harvema veo õigus on antud aastaks ajaks. Sellest tulenevalt palun kõikidel ise üle vaadata, millal vabastusaeg lõpeb, et soovi korral esitada uus taotlus. Auto-

MAIE MOOSESE foto

maatselt kellelegi harvema veo aega ei pikendata.

Hajasaadusega piirkonnas peab jäätmevedu toimuma vähemalt iga 12 nädala tagant. Kellele selline sagedus sobib, teatagu sellest ise „Cleanawayle“.

Tiia Kukk, keskkonnaspetsialist

Koolitee alustajaile

2009. aasta sügisel kooliteed alustavad tüdrukud ja poisid! Esimese klassi ja kooliga tutvumine toimub 8. mail kell 10 A. Kitzbergi nimelises Gümnaasiumis.

Vajalikud dokumendid: avaldus (vorm koolis); sünnitunnistuse koopia (saab teha kohapeal); foto (3×4 cm).

Jüri Eesik, õppealajuhataja

Meeldejääv kevadpäev Tuhalaanes

Lihavõttepühadele järgneva laupäeva hommik üllatas lumesajuga. Tuhalaande sõites pakkus loodus imelist vaatepilti: puud olid valges lumetüüsi, maapinnal aga upitasid sinililled oma säravaid õiesilmi läbi valge vaiba taeva poole.

Tuhalaane Külaperede Selts korraldas neljandat aastat Kooli talus sõnakunstiharrastajate päeva. Esinejaid ja pealtvaatajaid oli tulnud Karksi vallast ja Kärsnast. Mõnus oli kuulata kirjanduslikke lühipalasisid, luuletusi ja ka esinejate omaloomingut. Väga vaimukalt kajastati poliitika päevaprobleeme läbi maainimeste arusaamade

Kärstna naiste „Tõehetk“ näitas, kuidas huumoriga on võimalik ebameeldivatest olukordadest üle saada. Intiimsetele küsimustele leidis nutikaid vastuseid. Elamuslikud olid oma mälestuste ja elujuhtumite esitused. Aegade jooksul on ini-

mesid ikka pandud „laulu sisse“. Selliseid sõnalis-muusikalisi lugusid Tuhalaanest ja siinsetest elanikest esitasid Ants Tomp ja Ermas Hein.

Sõnakunstipäeval kõlasid ka mulgikeelsed lood.

Muusikalisi vahepalasid esitas ansambel „Sügisliil“ ning pillimängu saatel kõlavad ühislaulud-tantsud vaheldusid sõnalise osaga. Hubasust ja soojust lisasid ruumile kevadpühade kaunistused ning päikseliselt säravas Maie Kukki oma punase kübaraga ja kuldkollases kostüümis.

Ühises kohvilaas jagati muljeid ja maitsti kaasatoodud küpssetisi.

Seekordsegi sõnakunstipäeva oli Helvi Visnap kavandanud hästi ja see õnnestus igati. Tänu teile, Helvi ja Kaljo Visnap, Tuhalaane pillimehed ja „Sügisliil“ ning kõik esinejad!

Helve Joon

Mälumängurid lõpetasid hooaja

1. aprillil lõpetasime kultuurikeskuses mälumängu hooaja.

Kokku osales kord kuus toimunud turniiridel kuus kolmeliikmelist võistkonda. Parimate tulemustega sai esimese koha võistkond „2+1“, kelle liikmed on Tõnis Laurik, Mariika Mäekivi ja Are Ispravnoi. Teise ja kolmanda koha saavutasid vastavalt võistkonnad „PAL“ ja „HEJ“.

Kogu hooaja koostasid küsimusi ja pidasid arvet kohtunikud Rein Palu ja Enn Kauber.

Kai Kannistu

Nurme laot

Nurme laot toimub 5.—7. juunini Jõgevamaal Puurmanni vallas Pikknurmes. Mullu oli laadal üle 200 müüja ja hinnanguliselt 8000 külastajat. Nagu ikka, on Nurme laadal osalemine soodne ja külastajatele sissepääs tasuta.

Kaubeldakse käsitöö, istikute ja taimede, aia ja metsasaaduste, tööriistade ja tarvikute, loodustoodete ja ravimtaimede, toidukaupade ja joogipoolisega, samuti on eraldatud alal laias valikus kõikvõimalikku tööstuskaupa ja muud ilmaimet. Kohapeal on hinge ja vaimu kosutavad teenused massaažist higistamiskojani.

Tänavu jätkub rõhelt sportliku tegevust, alates kiirmalevõistlustest kuni bridžiturniirini, õhtuti ka laiemale publikule suunatud laadaspordi meistrivõistlused. Spordis edukatele ja ka aktiivsetele osalejatele on meened ja auhinnad, hilisõhtul pakutakse tantsuhuvilistele muusikat.

Oodatakse esinemishuvilisi ise-tegevuskollektiive, aga ka üksikarstide mitmesuguste etteastetega. Kõigile huvilistele registreerimine ja lisainfo, sealhulgas täpsem ja pidevalt täienev laadakava kodulehel www.nurme.ee või telefonil 526 7907 või e-aadressil info@nurme.ee.

Meelis Kasemaa

Mesinike õppepäev

23. mail kell 10 toimub mesinike kevadine õppepäev tuntud mesiniku Antu Rohtla mesilas.

• Meeldejääv kevadpäev Tuhalaanes lõppes ühispidi tegemisega. GALINA JOONE foto

KARKSI VALLA-VALITSUSES

30. märtsi istungil

Osa võtsid Pjotr Krjutškov, Arvo Maling, Andi Sõmmer, Urmas Suurpuu, Peeter Uisk ja vallasekretär Inge Dobrus.

♦ Kinnitati vallavalitsuse ja hallatavate asutuste ning muude tegevuskulude 2009. aasta eelarved.

♦ Kiideti heaks Aivar Vommi esitatud hajaasustuse veeprogrammi aruanne tegevuse kohta Salu-2 kinnistul Tuhalaanes.

♦ Anti ehitusluba osahingule „Jaotusvõrk“ rajatise „Vardjaoja alajaama F4 piirkonna pingeparandus (Männi komplektalajaam, Vardjaoja mastalajaam, 15kV ja 0,4kV kaabelliinid, 15kV õhuliin) rajamiseks Tuha-laande.

♦ Määrati projekteerimistingimused rajatise „Morna küla elektrivarustuse parendamiseks rajatava 15kV maakaabelliin, komplektalajaam 50kVA ja 0,4 kV maakaabelliin ja liitumiskapid“ projekti koostamiseks Mornas.

♦ Anti nõusolek Hans Kanterile Karksi-Nuias Lõuna t. 2 kinnistul kuivanud kuuskede mahavõtmiseks.

♦ Otsustati rahuldada üks korraldatud jäätmeveoga mitteliitumise taotlus.

♦ Otsustati anda gümnaasiumi direktorile Kalle Visterile volitus sõlmida tüürileping „Geosoft“ osahinguga üle-eestilise GPS püsijaama paigaldamiseks kuni 31. märtsini 2014 tüüriga 78 krooni kuus.

♦ Otsustati muuta projekteerijale esitatud lähteülesannet Tartu mnt. 22 noortekeskuse hoone projekteerimiseks, et rekonstrueerimise käigus oleks võimalik ehitada muusikakoolile õppegevuse ruumid.

♦ Eraldati valla 2009. aasta eelarvest toetust 30 000 krooni Karksi-Nuia Tulekaike Seltsile päästealaseks tegevuseks ja anti vallavanem Arvo Malingule volitus koostöölepingu sõlmimiseks.

♦ Kuulati gümnaasiumi aruannet 2008/2009. õppeaasta kohta.

20. aprilli istungil

Osa võtsid Pjotr Krjutškov, Arvo Maling, Andi Sõmmer, Urmas Suurpuu, Peeter Uisk ja vallasekretär Inge Dobrus.

♦ Määrati toimetulekutoetus 50 taotlejale kokku 74 145 krooni ja ühekorde sotsiaaltoetus 12 abivajajale kokku 9550, lasteaiatoidutoetus kolmeks kuuks 5 Karksi-Nuia lasteaias käivale lapsele, laste õppekäigu toetus 2 lapsele ning kolme ja enama lapsega pere õppetootus 1 lapsele ning raske ja sügava puudega isiku toetus 16 vallakodanikule kokku 14 115 krooni.

♦ Anti ehitusluba „Balti Puurkaev“ osahingule puurkaevu rajamiseks Pihlapuu kinnistule Hirmukülas ja vallavalitsusele Pärnu mnt. 20 kinnistul paikneva kõrvalhoone osaliseks lammutamiseks Karksi-Nuias.

♦ Anti kasutusluba osahingule „Jaotusvõrk“ omandis olevale rajatisele „Lääne LP ehitus mastivõimsuslülitit paigaldusega“ Univere külas.

♦ Otsustati müüa Karksi Tehnikaspordi Klubi 700 krooni eest kasvava metsa raiumise õigus Ainja Krossiraja kinnistul vastavalt metsateatisele 7 tm võsa raiumiseks.

♦ Otsustati sõlmida osahinguga „Sakala Teed“ leping Karksi-Nuias Lossi tänava ja Aasa tänava lõigu ning Pollis Talli mäe freespurukatete pindamiseks mahus 3458 m² maksumusega 220 344 krooni ning asfaldiaukude parandamiseks hinnaga 22 000 krooni kasutatava emulsiooni tonni kohta.

♦ Otsustati rahuldada 7 laekunud taotlust korraldatud jäätmeveoga mitteliitumise kohta ning anti nõusolek 4 isikule jäätmeveo tingimuste muutmiseks.

♦ Kinnitati maa ostueesõigusega erastamise tingimused: Toomas Rütümann erastab 2,33 ha Allaste külas. Katastriüksuse nimi on Reediko-Juhani.

♦ Määrati Metsakülas Vanakodu katastriüksuse jagamisel moodustunud katastriüksustele aadressid: 1) Metsaküla, Vanakodu — 11 363 m²; 2) Metsaküla, Kuusiku — ,09 ha; nende sihtotstarve on maatulundusmaa. Määrati Pärsi külas Pärsi 5 kinnistu aadressiks Pärsi Hansu, sihtotstarve maatulundusmaa.

♦ Anti nõusolek Mati Tammele Karksi-Nuias Niine t. 4 kinnistul ühe kuivanud lehise mahavõtmiseks.

Meenutuste päev Karksis

60 aastat tagasi elas Eesti rahvas üle raskeid aegu – märtsiküüditamine ja sellele järgnev kolhooside asutamine.

Endised suurmajandi töötajad tulid aprillikuul esimesel laupäeval Karksi külamajja meenutama aastatetaguseid sündmusi seoses Karksi kolhoosi kujunemisega. Kui osavõtjate registreerimisleht näitas kohalolijaid 101, oli kvooruum koos ja üldkoosolek võis alata. Ühehäälselt valiti koosoleku juhataja ja protokollija ning kinnitati päevakord.

Kõnelesid tänane Karksi külanõu Tarmo Simson ja Karksi Vallavolikogu esimees Heino Luik. Huviga jälgiti filmilindilt Karksi kolhoosi tegevust eri tootmisloikudes ning vaba aja veetmist spordis ja isetegevuses. Ants Kalami monteeritud slaidiprogrammilt tundsid kohalolijad end ja arvasid ära tuttavaid.

Vahepaladena esitas „Ehatäht“ Syrle Eesiku juhatusel omaaegseid kolhoosilaule. Samas meenutas Syrle värvikalt Eesti Õpilasmaleva töösuve Karksis. Suurt elevust tekitas kultuurikeskuse „pioneeride“ tervitus. Laul „Olgu jääv meile päike“ kutsus saaligi kaasa laulma.

Lõunale mindi endisse Karksi kooli, kus hoogsate marsihelidega võttis külalisi vastu Karksi kapell. Lõunalaus maitsesid hästi ulukipraad, külmitoit ja tort.

Omavahelisi meenutusi, pillimängu ja tantsu jagus tundideks.

Helve Joon

• Meenutuste päeval kohtusid endised loomakasvatavad Maia Saidla ja Luule Pedanik (vasakpoolsel pildil).
• Paremalt meenutasid vanu aegu ka ökonomistid-raamatupidajad Tiia Pöder, Maaja Meen ja Koidula Peskova. MAIRE TÖRIMI fotod

KARKSI-NUIAS TÄHISTATI JÜRIPÄEVA

Karksi-Nuias tähistati teist aastat jürripäeva. Õhtut alustati purskkaevu käima lülitamisega.

Kui 666 aastat tagasi algas jüriöö ülestõus ning mitu aastat kestev taplus, siis meil alustasid seitse naist Kitzbergi mäejooksuga. Joosta tuli 300 meetrit Karksi-Nuia paisjärve äärest kirjamees August Kitzbergi mälestusmärgini, tõustes 33 meetrit kõrgemale. Võitis Berit Hromenkov Pollist ajaga 1.16.0. Järgnesid õed Kerti Einstein ja Kirti Lill.

Tundub, et Pollis on kõige suuremad mäed ning kõvemad harjutajad, sest meestest läks Polli koguni kolmikvõit. Võitja Siim Kambeki aeg oli 58.4, järgnesid vennad Marco ja Kert Kahu. Raja läbis 34 meesjooksjat.

Naiste võitjat autasustati teokujulise vaasiga ning meeste võitjale oli Karksi Kultuuriselts vaiba kudenud. Kõiki jooksjaid peeti mees Ene Kursi kujundatud diplomiga ning „Nuia PMT“ välja pandud meenetega.

Kui jüriöö ülestõusu käigus valutati Padise klooster ning tapeti paarkümmend 20 kloostri asukat, siis meil läksid tõrvikutega nunnad ja ainus kloostri ellu jäänud munk seitsmesse valla autosse ehk kontrollpunkti. Et pealtvaatajatel ja võistlejatel külm ei hakkaks, said kõik soovijad noortekeskuse tantsijate ettenäitamise järel oma luud ja liigesed soojaks tantsida.

Suure jüritletu süüta Berit Hromenkov ning siis asusid 14 kostümeeritud võistkonda kontrollpunkti

• Linetantsijad Karksi-Nuia tänaval

• Mäkke rühivad Berit Hromenkov ja Kerti Einstein.

te otsima. Läbida tuli 2 kilomeetri pikkune distants. Eksisid need, kes pakkusid võitjateks nõidade seltskonda. Ühel nõial löi jalg krampi ning ei aidanud luua seljas lendaminegi. Juba tundus, et võidavad võistkond „Puujalad“, aga kiirema lõpuspurdi tegi võistkond „Kursi koolkond“ koosseisus Kerti Einstein, Erki Maling, Taavi Toomik ning Kert ja Marco Kahu. Kõik võistkonna liikmed on läbinud või läbimas Mart Kursi jooksukooli.

666 aastat tagasi valis rahvas endale neli kuningat, kes aga kavalusega

Paidesse meelitati ning seal tükkideks raiuti. Võitja võistkond saigi auhinna ühe langenu kuninga mõõga.

Vahepeal jõudsid õnnelikult tagasi „R-rühm“ ning kauge külalisvõistkond „Spartacus“. Seejärel tuhisid üle lõpujõone töökaad päkapi- kude ja palju tantsijaid. Saabus igas eas rõõmsaid inimesi, mõnda sõidutas kohale lausa rikka. Viimaseks jäänud 15-liikmelisel ametnike võistkonda andis oodata, sest nemad ei saanud lähteülesandest aru ning hakkasid kontrollpostide asemel omavalitsel püstitatud rajatise hindama, tee peal asuvaid lõõkaid lugema ning kraaksuvaid vareid hirmutama. Nemat said viimase koha eest nimele Karksi kivi ning koduteele kaasa soovitusel palgata endale atesteeritud treener, sest see Karksi kivi on juba teist aastat nende valduses.

Kontrollpunktides käis kokku 70 inimest.

Head soovid koduteele ja kevadeks andis kaasa vallavanem Arvo Maling.

Pärast jürripäeva võib karja välja lasta ja paljaste jalgadega õue minna, poisid võivad tüdrukuid külastada ja rahvas saab Püha Jüri kaitse alla.

Korraldajad Karksi Valla Kultuurikeskus, Karksi-Nuia Noortekeskus ja Karksi-Nuia Spordikool tänavad sponsoreid, võistlejaid ja pealtvaatajaid kaasalöömise eest ning plaanivad jürripäeva järgmiselgi aastal tähistada.

Leo Liiber

Südamenädal läks korda

Kõige rohkem inimesi haigestub ning sureb vabariigis südame ja veresoonehaiguste haigusse. Me kõik teame, et tuleb liikuda, tervislikult toituda ning korralikult puhata.

Tihti me toime tervislikult, kuid unustame liikumise ja puhkuse ning jõuame ikkagi arsti kabinetit ukse taha. Tahaksin lehelugejale öelda, et parim arst oled sa ise, kui suudad eespool loetletud kolmest „sõbrast“ lugu pidada.

Mida see tervislik liikumine endast kujutab? See on 9000-10 000 sammu päevas. Veelgi parem oleks, kui sa leiaksid aega kolmel korral nädalas kas ujuda, suusatada, joosta, rattaga sõita või hoopiski kepikõndi teha ja seda kindlasti vähemalt pool tundi ning sinule sobival pulsiga. Tervislikult toitud sa siis, kui pead lugu juur- ja puuviljadest, jälgid toidupüramiidi ning suudad liikumisega ära kulutada selle kõik, mida sa sünnud oled. Toitumisealadest ütlevald, et kui praetaldrikule vaadates leiad sealt vähemalt 7 värvi, siis toitud mitmekülselt ja tervislikult. Ja kolmas oluline asi on puhkus. See on 8 tundi magamist ning tähtis on see, et magad kesköö paiku, mis on kõige kasulik uneaeg. See eeldab kindlasti seda, et poole filmi pealt lülitad teleka välja.

Oluline on kindlasti tänapäeva kiiruse ja tormamise juures, kus esikohal on raha ning töörahamine, ennast maha laadida ja õigeaegselt puhata ning lõõgastuda. Kui sa raha ning töö tagant eespool mainitud kolme asja ei näe, siis tagajärjed on kurvad. Seda hunnikut raha ja tööd sa hauda kaasa ei saa võtta.

Seejärel tehaksegi kampaaniad ning südamenädal on kindlasti selleks, et meile neid lihtsaid tõdesid meelde tuletada. Sel nädalal kutsutakse inimesi liikuma, arstid peavad loenguid ning tootumisspetsialistid annavad nõu.

Sellel korral oli suurem tähelepanu pööratud noortele. Selge on see, et ühekordse liikumisega ei kujune veel harjumusi, aga mõtlema panevad küll õpilaste ning kontoritöötajate juures mõningad sammumõõdjatega saadud tulemused – 500-2000 sammu ööpäevas.

Hästi oli tervisepäev korraldatud lasteaias, kus pärast tööpäeva lõppu mindi koos emadeisade ning kasvatajatega lossimägedesse matkama. Matkajaid ootasid ees kontrollpunktid ning lustimine lossimägedes. Gümnaasiumi noored läbisid terviseraja ning kepikõndijad olid aktiivsed sellelgi korral. Kuigi külanõu esitasid kutsuti üles küla-deski tervisepäeva korraldama, siis üleskutsega liitus ainult Tuhalaane küla.

Tervisepäevadel osalenute vahel loositakse sügisel välja 500-kroonised kinkekaardid. Aga kinkekaartidest olulise on sinu ning su lähedaste tervis. Oma südame eest peame me ise hoolitsema ning ainult arstidele ja rahale siin lootma jääda ei saa.

Leo Liiber

IVILE

Juubelit reklaamida võib ja peab.
Gustav Ernesaks

Istun ja mõtlen, mida kirjutada, et lugeja aimu saaks töö suurusest, mida Sa aastakümnete jooksul Nuias teinud oled.

Musikaalsus on imekink, mida ei anta igäihele. Ka pole igäihele antud oskust seda kinki kasutada nii, et sellest saaksid osa paljud. Oled Sa, lugeja sellele mõelnud, missugune veldamine see Nuiale oli, et Ivi just Nuia Keskkooli muusikaõpetajaks saadeti? Täna tundub uskumatu, et pärast kõrgkooli või tehnikumi lõpetamist suunati noor inimene kolmeks aastaks tööle ja see oli kohustuslik.

1969. aasta üldlaulupeol viibisid Sa kolme kooriga: Nuia kultuurimaja segakoor, keskkooli lastekoor ja poistekoor. Ei saa unustada seda vaimustust ja laulurõõmu, mida tundis rahvas juubelipeol. Laulupidudel käimine oli nagu kinnitus sellele, et oleme ikka veel eestlased ja kestame rahvusena. Gustav Ernesaks oli nagu eestluse salajane sümbol ja ta teenis auga välja laulutaadi austava nimetuse.

Eesti NSV 1975. aasta üldlaulu- ja tantsupeo teatmikust saame teada, et Viljandi rajoonist osalesid laulupeol Nuia Keskkooli segakoor 50, EPT Nuia osakonna klubi naiskoor 50, EPT Nuia osakonna klubi meeskoor 40, Nuia Keskkooli lastekoor 50 ja Nuia Keskkooli poistekoor 30 osa-

MARGUS PÖLDSEPA foto

• Ivi Harju seisab 2008. aasta kevadel muusikakooli lõpetajate ees.

võtjaga ning et kõiki neid juhatas dirigent Ivi Harju.

Loed ja imestad, kust võeti see aeg ja energia, et viis koori esinemisküpsiks saada? Laulupeole on koorid alati pääsenud läbi sõela: vähemalt kaks eelproovi ja viimasel proovil tuleb kooril üks laulda loosiga tõmmatud laulud, mis on valitud peol esitatavast repertuaarist. Täheandab, kõik laulud pidid selged olema.

Tallinnas üldlaulupidudel on Ivi oma kooridega käinud 1965. aastast saadik.

Mida annab inimesele kooris laulmine?

Koorilaulja on üks eriline inimene: temas ei ole tagedust ega vimma, egas muidu laulusalm ütle – laul teeb rinda rõõmsaks, lahkeks, lõbusaks.

Pärast tööpäeva viskad töö- ja kodumured nurka, võtad lauliku ja lähed uude ilma, lauluilma. Paariks tunniks unustad kõik muu ja oled üks suur kõrv, et olla muusikale avatud. Kõik ajavad püüdnud oma joru, sest Ivi terav kõrv tabab kohe vale noodi ja siis tuleb viisijuppi laulda nii kaua, kuni see veatult kõlab. Eriti meeldib talle järele teha, kuidas me laulsime. Ja sõnavara on tal selleks vägagi leidlik. Tavaliselt saame siis suutäie naerda, sest kõik need ütlemised ja häälitsemised on ikka selleks, et me aru saaksime, kui koledat häält me vahel teeme.

Ja seda pole veel juhtunud, et esitamisel mõni laul ei kõla nii, nagu peab. Kes oskaks kokku arvata, mitu aastat on nende aastate vältel ühtejutti lauldud ja kui pikk on see maa, mis on laulupeo rongkäikudes läbi käidud? Neid laulukoore ja ansambleid, mida Sa elu jooksul juhendanud oled, annab loendada. Kui suur peaks olema see auditoorium, kuhu Sinu õpilased ja lauljad ära mahuksid?

Kelles muusikuna elus asja on saanud, tead Sa ise kõige paremini, ja ega neidki vähe ole. Mudilased, keda Sa muusika juurde viid, saavad alles täiskasvanuna aru, kui tähtis inimene Sa nende jaoks olid, aga see juba on nii.

Sõnatu kummardus Tõnis Riisile, tänu kellele töötab Nuias muusikakool. Ilma muusikakoolita oleks Nuias muusikaolu olematu, sest paljud head algatused ja mõtted on alguse saanud

Ivi Harju on andekas muusik

Tunnen Ivi Harjut lähemalt poolteist aastat ja võin julgelt väita, et ta on üks tubli Nuia kandi maa sool, kõlaga see väljend kui tahes banaalselt.

Ta on kolleegina alati abivalmis ja lööb meelsasti kaasa igasugustes uutest ja huvitavates projektides. Mis mulle eriti meeldib, see on Ivi omapärane huumorimeel, mida võib-olla kõik kohe ei tajugi. Kui teda miski üldse endast välja viib, siis on see rumalus, seda eriti riiklikul tasandil.

Muusikuna on ta väga andekas klaverisaatja ja minu meelest oskab ta laule vokaalansamblile seada maitsekalt. Arvan, et tema parimad päevad pole veel kaugeltki seljataga.

Igatahes soovin Iville loominguist palangut ja koostöövalmeid kolleegide ja sõprade!

Muusikakooli pere nimel
Margus Pöldsepp

koolist. Mõtlesin omal ajal, et kuidas ma kõnnin lapsega mööda muusikakoolist ja ei kasuta võimalust oma last muusikaliselt harida.

Ja üks asi, Ivi, on Su elus veel imeline. Sa saad olla veel laps, sest Sul on ema, kellega saad maailma asjadest rääkida ja vajadusel nõugi küsida. Selles eas on see võimalus väga vähestele antud. Naudi seda!

Et Nuias lauluhuvilisi naisi ja mehi nii vähe on, teeb Sulle tuska, aga see pole Sinu viga. Noored lähevad laia ilma oma õnne otsima, loodame, et nendel on tagataskus varuks tarkused, mis on siit saadud.

Ma tean, Ivi, et kiitused ajavad Sul karvad turri, seega ma seda ei tee. Ometi on hea teada, et laulmine on väga paljudel aidanud hallid argipäevad heledamaks muuta, ja see on suur asi.

Kõik võistulaulmised, laululaagrid ja laulupeod jäid siin üles lugemata. Ja võtan julguse Sind kõigi nimel tänada, sest keegi ju peab.

Eva Mägi,
tänuulik ema ja koorilaulja
aastast 1964

Vaimulik mõtisklus

Ärge armastage maailma ega seda, mis on maailmas! Kui keegi armastab maailma, siis ei ole temas Isa armastust. Miski ju, mis on maailmas – ei lihahimu, ei silmahimu ega jõukuse kõrkus – pole Isast, vaid on maailmast. Ja maailm möödub ja tema himugi, aga kes teeb Jumala tahtmist, püsib igavesti. 1. Johannese kiri, 2. peatükk

Mis on see maailm, mille armastamise eest meid uus testament hoiatab? Eesti keeles oli algselt kaks iseisvat sõna – „maa“ ja „ilm“, viimane tähendas seejuures taevast, seega maailm oli kõikus, mis inimest ümbritseb. Oleme harjunud mõistma maailma all kogu loodust.

Ometi tuleb lahus hoida loodust, seda, mis on inimese kasutada ja vastutada antud, ning maailmakorda, mille on inimkond ise loonud. See maailm, mille armastamise eest meid hoiatatakse, on Piiblis tähistatud kreekaelse sõnaga „kosmos“. Kosmos on ühiskonnakord, mille inimene on loonud, normid, mis ta on kehtestanud, ja kultuuriruum, milles ta elab.

Me ei saa väita, nagu oleks Jumal loonud kultuuri – maailmakorra või ühiskonnakorra, olgu see siis orjanduslik, sotsialistlik või kapitalistlik. Kuigi läbi aegade on püüdnud valitsejad inimestele selgeks teha, et kord, mille all nad elavad, on Jumalast, seega hea ja õige. Aastasadu jutlustasid saksa päritolu pastoriid meie kirikutes, et saksa soost valitsejad on meile Jumalast määratud ning talurahval tuleb neid alandlikult ja tänuga teenida.

Ülal toodud teksti võiks niisil moost nästada – ärge armastage seda maailmakorda, sest see pole Jumala loo-

dud, see on inimeste looming.

Praegu valitseva läänemaailma alustalad ehk kolm vaala, millele ka meie soovime iga hinna eest oma elu rajada, on raha, kuulsus ja võim. Jumalariigi kolm vaala on usk, lootus ja armastus. Need väärtused on kehtinud aegade algusest ja jäävad püsima ka siis, kui raha, kuulsus ja võim on ammu unustusehõlma vajunud.

Teoloog Walther Rathenau on öelnud: „Me pole loodud selleks, et himustada mammonat ega võimu ega isegi mitte õnne, vaid taotleda seda, et inimese hinges avalduks jumalik alge.“

Maailm tähendab selle maailma korda. See ei tähenda, nagu me ei võiks armastada loodust ja muid hüvesid, mis Jumal on kinkinud. Praegu kehtiva rahamaailma seadused ei tohiks kuidagi mõjutada kadumatu väärtusi. Ühiskonna seadused ja normid küll mõjutavad meid ja meil tuleb nendega arvestada, aga niipea kui need lähevad vastuollu taevaste väärtustega, tuleb meil teha otsustav valik nende kasuks. Kus on su süda, seal on su varandus – see mõte on pärit Vana Testamendi õpetussõnadest.

Ja maailm möödub ja tema himugi, aga kes teeb Jumala tahtmist, püsib igavesti. Meil tuleb püsida ja elada Jumala ühiskonnas, selleks et mitte lasta end kaasa kiskuda maailma ahvatlustest. Kui oleme selle keerisesse sattunud, siis oleme kaduvad nõnda kui maailm isegi. Elades aga Jumala uues maailmas ajastus, pärimme kadumatuse. See ajastus on alanud ja aina kasvab.

Kalle Gaston

KULTUURIKALENDER

KULTUURIKESKUS

R, 1. 05	kell 10	Mõttetalgud „Teeme ära“
N, 7. 05	kell 18	Emadepäevale pühendatud kontsert
P, 10. 05	kell 12	Emadepäeva kontsert, väikestele hõbelusikate kinkimine
T, 12. 05	kell 17	Karksi-Nuia Muusikakooli õpilaste kevadkontsert
N, 14. 05	kell 10	Mutionu pidu Murri hääberis
L, 16. 05	kell 18	Muusikakooli heategevuskontsert „Klaver“
E, 18. 05	kell 17	Karksi-Nuia Lasteaia mudilasteõde näitus
R, 22. 05	kell 13	„Nuia PMT“ aktsionäride üldkoosolek
	kell 18	Kevadkontsert, Ivi-Heljo Harju austamisõhtu
L, 23. 05	kell 16	IX Sakala mängude tantsupidu Viljandi Spordihoones
L, 30. 05		IX Sakala mängude laulupidu Viljandis

Piletite müük ja broneerimine E–R kella 9–19 valla kultuurikeskuses Viljandi mnt. 1 Karksi-Nuia või telefonil 435 5529

NOORTEKESKUS

9.–16. mai	Noorsoovahetus „Bridges“ Taanis Vordinborgis. Osalevad lisaks Karksi-Nuia noortekeskuse 9 noorele Kreeka, Itaalia, Walesi ja Taani noored
R, 5. 06	Tublide õpilaste preemiareis, kanuumatk Soomaal
Täpsem info noortekeskuse kodulehelt www.noortekas.karksi.ee	

MUUSIKAKOOL

R, 15. 05	kell 15	Muusikakooli lõpetajate lõpuaktus
K, 20. 05	kell 18	Eelklassi lõpuaktus
N, 28. 05	kell 13.30	Kooli lõpuaktus
1. ja 2. 06	kell 12 ja 17	Uute õpilaste vastuvõtt

KARKSI KÜLAMAJA

L, 9. 05	kell 18	Juubelkontsert ansambliit „Ehatäh“
P, 10. 05	kell 15	Emadepäeva tähistamine, kontsert lastebändilt „K-Duur“

LILLI KÜLAMAJA

T, 5. 05	kell 12	„Kuidas toime tulla positiivse suhtlemisega?“ Külas Hille Krusberg
P, 17. 05		„Maalid“ memme-taadi tantsupeol Paistus
P, 31. 05		„Maalid“ memme-taadi tantsupeol Võrus
N, 4. 06	kell 14	Laste koolilõpuaktus, näidend „Metsarahva kevadpidu“

Külamaja jätab endale õiguse teha kavas muudatusi. Jälgige reklaami!

POLLI KÜLAMAJA

K, 13. 05	kell 16	Kohtumine põllumajandusdoktor Kalju Kasega „Kokkupuuteid akadeemikutega“
-----------	---------	--

Ringide tegevus kokkulepitud päevadel.

SUDISTE KÜLAMAJA

R, 8. 05	kell 18	Haljastame Sudistet
E, 1. 06	kell 12	Lastekaitsepäev (matk, mängud)
11.–15. 05		Käsitöönäitus

TUHALAANE KÜLAMAJA

R, 8. 05	kell 17	Emade-laste õhtu
----------	---------	------------------

KARKSI-NUIA RAAMATUKOGU

L, 2. 05	kell 11	Meisterdame emadepäevaks
Näitused		„Kõök suveks õue“ ja „Koolilõpetajale“
9.–29. 05		

KARKSI-NUIA LASTEAED

T, 5. 05		Fotograaf Karksis
N, 7. 05		Fotograaf Nuias
K, 6. 05	kella 8.45–11	Kooliminejad Mutionu liikumispäeval Heimtalis
T, 5. 05	kell 16.30	Karksi rühmade emadepäevapidu „Hobusemäng“
K, 6. 05	kell 16	Tibude rühma emadepäevapidu „Kevadpäike“
	kell 17	Jänkude rühma emadepäevapidu „Karupojad õnne otsimas“
N, 7. 05	kell 16	Mõmmide rühma emadepäevapidu „Väike leptriinu“
	kell 17	Oravate rühma emadepäevapidu „Jäneseema piirkas“
R, 8. 05	kell 16	Piilude rühma emadepäevapidu „Võilillelaps“
	kell 17	Kiisude rühma emadepäevapidu „Valgusfoori lugu“
11.–15. 05		Okokrati loodusnädal „Müra pole muusika“
T, 12. 05	kell 10	Kooliminejate loodusretk Lilli Loodusmajas
E, 18. 05	kell 16	Laste tööde näitus valla kultuurikeskuses
T, 26. 05	kell 10.30	Spordipäev Karksi-Nuias
K, 27. 05	kell 16.15	Spordipäev Karksis
N, 28. 05	kell 16	Kooliminejate lõpuaktus Karksi-Nuias
R, 29. 05	kell 16.30	Kooliminejate lõpuaktus Karksis

LILLI LOODUSMAJAS

L, 9. 05		Metsanädala puhul Eesti Metsaseltsi korraldatud metsaretk
P, 24. 05	kell 12	Tervisematk. Vajalik etteregistreerimine.

AUGUST KITZBERGI NIMELINE GÜMNAASIUM

R, 8. 05		Kooliga tutvumise päev 1. klassi minejatele ja nende vanematele
8.–9. 05		3a trupp vabariiklikul kooliteatrite ülevaatusel Kehtnas
K, 13. 05		„Lõputa lugu“, lasteteatri „Mäng“ etendus algklassidele. Pilet 25 kr.
18.–21. 05		Aasta õpilase valimised
N, 23. 05		3a, 3b, 4a klassi ja c-rühma tantsijad maakonna tantsupeol
R, 29. 05		9. klasside lõpuaktus
L, 30. 05		Mudilas-, poiste- ja lastekoor maakonna laulupeol
K, 3. 06		Kooli tantsupidu
N, 4. 06		Viimase koolipäeva aktused
R, 5. 06		Preemiareis parimatele õppuritele

Kasulik meeldetuletusi kaherattaliste sõidukite juhtidele

Koos kevadega lisandusid meie teedele ja tänavatele liiklusvahendid, mida talvel harva näha oli – mootor- ja jalgrattad ning moopedid. Alljärgnevalt tuletame nii nende sõidukite juhtidele kui ka lastevanematele meelde kõige olulisemad reeglid, mida liigeldes mees pidada tuleb. Kaherattalise sõiduki juht on liikluses autodega võrreldes alati nõrgem pool olenemata sellest, kes on õnnetuses süüdi. Reeglina saavad rasked vigastusi just kaherattaliste sõiduvahendite juhid. Seega tuleb teedel liigeldes just neil endil eriti tähelepanelik olla. Lapsed vanuses kuni 10 aastat tohivad jalgrattaga sõita õuealal ja kõnniteel ilma jalgratturi juhitudusteta, kuid ei tohi sõita sõiduteel. Lapsed vanuses 10 kuni 15 aastat tohivad õuealal sõita ilma juhitudusteta ning kõnniteel liigelda ainult siis, kui see on lubatud märgiga „Jalgratta- ja kõnnitee“. Jalgrattateel, teepoolal ja sõiduteel tohivad nad sõita ainult siis, kui kõrval ei ole jalgrattateed, kaasas peab olema liiklemisohust tõendav tunnistus. Üle 15 aasta vanused noorukid tohivad sõita ilma juhitudusteta nii jalgrattateel kui ka sõiduteel.

Soovitame lapsevanematel jälgida, kuidas lapsed liikleavad, ning

kontrollida, kas nad kasutavad turvavarustust.

Moopedijuht peab olema vähemalt 14-aastane. 14–15-aastaselt peab kaasas olema liikluseeskirja ja ohutu sõidu võtete tundmist tõendav tunnistus. Moopedijuhi ja tema kaasõitjal peab olema peas kaitsekiiver ning moopedil ees põlema valge tuli. Pimedal ajal või halva nähtavuse korral peab jalgrattal põlema ees valge ja taga punane tuli. Viimast võib asendada punast värvi helkur. Kuigi kiivri kandmise kohustus on ainult mootorratturitel ja moopedijuhtidel, soovime kiivrit ka jalgratturitele. Selle eesmärk on kaitsta ratturi elu ja tervist. Ohutuse tagamiseks on soovitatav jalgratturil pimedal ajal või halva nähtavuse korral kasutada kollast helkurvesti ja jalgrattal taga vilkuvat punast tuld, päevasel ajal eredadvärilisi riideid (neoonkollane või oranž), eriti kui liigeldakse pidevalt maanteel.

Ka autojuhid peaksid liigeldes olema tähelepanelikud kaherattaliste sõidukite suhtes, sest tegemist on nõrgema ja vähekaitsitud poolega. Vaid vastastikune tähelepanu ja üksteisest hoolimine aitab vältida õnnetusi.

Taimo Tugi,
juhtivkonstaabel

TEATRIPÄEVA VÕITIS 3a

Neljapäeval, 26. märtsil kultuurikeskuses toimunud maakonna koolide teatripäeval võitis algklasside vanuserühmas 3a klass õpetaja Eda Luige juhendamisel.

Parima näisnäitleja tiitli algastmes sai Katriin Kahk ja eripreemia vahva osatäitmisest Grete Järve.

Nüüd ootab klassi ees meie kooli ja maakonna esindamine vabariiklikul kooliteatrite festivalil mai esimesel nädalavahetusel Harjumaal Kehras.

Eelmisel aastal võidetud vimpel jääb veel aastaks kaunistama nende klassi.

Ülle Roomets

3a klassi mõtteid Viljandimaa noorte teatripäevalt

Mulle meeldis etenduses „Suur lomp“ see, et meil kõigil oli väga lõbus. Me harjutasime päris kaua aega ja mõned lapsed nägid palju vaeva. Olin väga rõõmus, kui kuulsin võidust. Mõnede laste vanemad ostsid võidu puhul isegi torte.

Steven Mural

See oli nii ilus, kui öeldi: „August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi 3a klass on võitnud Viljandimaa algastme teatripäeva.“ Mul oli selline tunne, et tahaksin kohe ühte kilomeetrit jooksmata hakata. See päev meeldis mulle väga.

Berit Tugi

Kas kunagi saan ma teatripäeva tagasi?

See päev mind lummas ja võttis mind mu enda embusesse.

Küll tahaks, küll tahaks veel seda imelist hetke kogeda.

Olen õnnelik, et olen 3a klassi õpilane ja sain kogeda teatripäeva tõelist võlu. Oli tõeliselt lilliline päev!

Deini Serg

Ma olin nii rõõmus, et sain laval näidelda. Tundsin, et kõik inimesed naudivad vapustavat etendust. Ei osanud kohe arvatagi, et meie võidame. Kõik kiljusid suurest rõõmusest ja meie õpetaja süda pidi rinnust välja hüppama.

Ma ütlen veel kord, et me tulime teatripäevale oma teatrirõõmu teistega jagama. Ootan juba väga seda järgmist näidendite üritust, sest meil on piisavalt rõõmu, mida teistega jagada.

Gerlin Tammoja

• Pöögile mõisa varemis hoone 30. mail 1957. Tulega hooletu ringikämise tõttu puhkenud tulekahjus ööl vastu 2. maid 1957 hoone hävis. Peahoones asusid „Edu“ kolhoosi kontor, saal ja kohalik raadiosõlm.

TIHEMETSAS TULEB ROHEVAHETUSLAUPÄEV

Laupäeval, 23. mail kell 9 korraldavad Pärnumaa Kutsehariduskeskuse Tihe metsa õppekoha õpetajad-töötajad ning kohalikud aiandushuvilised Tihe metsa alevikus rohelise vahetamise päeva. Vahetusplats (vihma korral varjutakse söökla ruumidesse) on koolimaja kõrval asuv parkla.

Idee pakkus „Maakodus“ ilmunud artikkel Eesti Aiaklubi rohevahetusest, mis kutsus üles korraldama „sulle-mulle“-tüüpi taimevahetusi.

Õpetajad moodustasid korraldusgruppi, et tuua aia- ja taimehuviliste kokkusaamise ja roheliste vahetuste traditsioon Tihe metsa.

Põhireeglid on: 1) vahetus on tasuta. See tähendab, et osalejad võivad kaasavõetud taimi, paljundusmaterjali ning muid aiatarbeid ainult vahetada või ära anda. 2) vahetusel võib oma taimi müüa ainult rohevahetust korraldaj või oma pinnal võorstav taimekasvataja või ettevõtte, kuid seda tehakse kokkuleppel aiaklubiga.

Rohevahetuse korraldajad õpetavad veebilehel <http://aiaklubi.ee>, kuidas vahetusele taimi, seemneid, pisti-

kuid, sibulaid-juurikaid ja aiatarbeidki tuua. Sellest siin ka kokkuvõte.

Sobivad kõik taimed, mis vahetuskorve ja -kaste pakki rohenäpu arvates võiks ka teistele huvi pakkuda. Tulla võiks koos väikeste puupoega, ilupõõsaste, püsillilide, toalilide, veetaimede, suvelille- ja köögiviljataimedega. Taimepotid kasta eelmisel õhtul, siis on nad üritusel niisked, mitte märjad, sest määrg potid on raske. Taimetele tuleb juurde kirjutada nimi (nagu kasvataja seda teab).

Seemnete korral võtta kõik, mis võiksid teisi huvitada, lisaks ilutaimedele ka seemned loodusest. Need tuleb tuua pakituna ja nimesildiga varustatult.

Need on ilmselt kõige kapriisemad vahetusobjektid. Tuleb veenduda, kas need on värsked ja vähemalt kahe pungaga. Neid tuleb hoida jahedas, niiskesse salvrätikusse pakituna kilekotis. Tark on juba lõikamise ajal märgistada pistiku alumine ots (emataimepoolne). Veel parem on vahetuseks valmis seada juurutatud pistikud.

Lisaks taimedele võib vahetusele

tuua üleliigseid taimeanumaid (potid-kastid) ning aiakirjandust (ajakirjad, ajalehed, raamatud).

Kaasa võtta pliats ja paber märkmete tegemiseks ja osalejate kontaktandmete ülestahendamiseks. On asjakohane teistele jagada printitud taimekirjeldusi- ja kasvatusõpetusi. Taskusse tasub sokutada marker või märgistada oma taimetokid ja -potid kleebitavate nimesildidega. Tarvis läheb kilekotte ja salvrätikuid paljajuursete taimede ja pistikute transportimiseks, aluspaberid ja ajalehti autosisustuse kaitseks. Varustuse hulka võiks kuuluda pihustiga vee-pudel taimede niisutamiseks.

Kohalik tootustaja osatühiing „Vilensa“ pakub kohviksööklas sooja toitu ja kühpsiti.

Tihemetsas toimuva rohevahetuspäeva koordinaatorid on Kaja Hiie (telefon 5667 5142, e-post kaja.hiie@hariduskeskus.ee) ja Erna Gross (5665 5063, erna.gross@hariduskeskus.ee).

Piret Koorep,

Pärnumaa Kutsehariduskeskuse projektide koordinaator

metsast 30 meetri kaugusel ning ainult tuulevaikse ilma korral. Lõkkesa tuleb hoolikalt kustutada.

Kogu vastutus langeb tuletegitajale. Soovitame jälgida, kas naabrid kulu põletamise keelust ning lõkke tegemisel tuleohutusnõuetest kinni peavad, sest tuli ei tunne maavalduste piire. Väljaspool oma krundi piire tohib lõkete teha ainult hoolikalt ette valmistatud ja tähistatud lõkkeplatsil, näiteks riigi metsakeskuse lõkkekohas. Seaduserikkujatest tuleb teatada keskkonnainspektsiooni infotelefonile 1313.

Päästeseadus näeb kulupõletamise keelu või tuleohutusnõuete rikkumise eest ette rahaträhi, mis füüsilise isiku puhul küünib 18 000 ja juriidilise isiku puhul 50 000 krooni. Kulu põletamise keelu rikkumisel tuleb lisaks trahvisummale hüvitada keskkonnale tekitatud kahju. Üle 5 hektari ulatuva ala kulupõlengu või hektari metsapõlengu põhjustamisel algatatakse kriminaalmenetlus.

Lõuna-Eesti Päästkeskuse inspektorid karistasid möödunud aastal mitu korda inimesi, kes jätsid lõkkesa järelevalveta või tegid lõkkesa või hoonetele liiga lähedale.

Erki Remmelkoor,

Lõuna-Eesti Päästkeskuse ennetusbüroo juhataja

KULULEEK ON VALUS JA HÄVITAV

Kulu põletamine on soojade ja kuivade kevadilmaade saabudes keelatud, sest põlengud on äärmiselt ohtlikud ning toovad kaasa kahju keskkonnale ja inimestele. Ometi põhjustavad hooletusest alguse saa-

nud kulupõlengud kevaditi päästjatele suurt muret.

2008. aastal käisid päästemeeskonnad Lõuna-Eesti kuuks maakonnas kulu- ja pinnasepõlenguid kustutamas 268 korda. Niimata ja kuivanud maapinda mööda levivat tuld on keeruline kustutada isegi suurte kogemuste ning spetsiaaltehnikaga varustatud päästjatel. Eelmise aasta aprillis hukus Valgamaal Helme vallas hooletust okste põletamisest alguse saanud kulutules vanem naisterahvas. Ohus on olnud elumajad ning hävinud on kõrvalhooneid. Sageli on põllult alanud kulupõleng levinud metsa alla.

Päästeteenistus kutsub inimesi üles arukusele ning tuletab meelde, et looduses alanud tuleohtlikul ajal tuleb rangelt kinni pidada tuleohutusnõuetest. Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituudi määratluse kohaselt algab tuleohtlik aeg kevadel pärast lume sulamist ja lõpeb sügisel vihmaste ilmade saabudes. Sel ajavahemikul on kõigil Eestis kulu põletamine keelatud.

Kevadise prahi põletamisel lõkkes kehtivad kindlad tuleohutusnõuded: lõket tohib teha ainult oma maavalduse piires hoonetest vähemalt 15 ja

Kahel alal jagati meistrimedaleid

Aprillis lõppesid hooaja suusa- ja ujumisvõistlused.

Suusavõistlused toimusid märtsis igal teisipäeval ja neljapäeval ning ujumine hilissügisest kevadeni kord kuus.

Mõlema võistluse absoluutselt kiiremad olid „vanakesed“. Andku mulle need noorepoolsemad naised ja mehed andeks, et ma neid nii kutsusin, aga nii juhtus. Suusatamises oli naistest kiirem Anne Purtsak ning meestest Jaak Israel, ujumises Tiina Pork ja Hannes Saag. Järeldus on, et treenitakse rohkem ning kõigil on koolipäevilt kaasa võtta oskused ja sporditahe.

Suusatamises tuli kõikidel arvestada Sõmmeritega, sest neid jätkus igasse vanuseklassi ning ikka ja jälle olid nad säravamate medalite jagamisel peategelased.

Tihe rebimine kestis nii suusatamises kui ujumises nooremate tüdrukute ja poiste seas ning meeste vanuserühmas viimaste etappideni. Visa harjutamisega jõutakse kindlasti ka kunagi tänaste võitjate tasemele.

Paljud jõudsid mõlemal võistlusel kaasa lüüa ning said ka mõlemalt alalt medalit. Heaks märgiks pean seda, et paljud lapsevanemad leidsid aega tulla võistlusi vaatama ning kaasa elama. Agaralt löid mõlemal võistlusel kaasa motomehed.

Võistluste korraldamise poole pealt tänan õpetajaid Anneli Vaani ja Jaak Israeli, kes andsid suure panuse võistluste heaks kordaminekuks. Kõikide tulemustega on võimalik tutvuda Karksi valla koduleheküljel interneti kaudu.

Tänaseks on suusarajad sulanud ning küllap lastakse peagi basseini vesi välja. Valla sportlasi ootavad ees Sakala mängud maikuu viimasel nädalal ning kaugel see jaanijookski enam on.

Leo Liiber

Õnnitleme sünnipäeva puhul!

1. mai	Vello Pugal	Karksi-Nuia	70
3. mai	August Soobel	Karksi-Nuia	65
9. mai	Elli Erg	Karksi-Nuia	70
14. mai	Rita Ditke	Lilli	85
18. mai	Ivi-Heljo Harju	Karksi-Nuia	70
22. mai	Kalju Kaur	Karksi-Nuia	70
25. mai	Elli Kukk	Morna	80
25. mai	Eino Rõigas	Allaste	65
26. mai	Helgi Anijärvo	Tuhalaane	65
29. mai	Helju-Johanna Neppo	Pärsi	80
29. mai	Terttu-Marjatta Kumpu-Teinilä	Karksi-Nuia	65
30. mai	Raivo Muns	Ärikuila	70

Õnnitleme väikesi vallakodanikke ja nende vanemaid!

6. aprillil sündis Pärsi külas Kristina Riina Hansalu ja Henri Pendla perre tütar ANETT LISELL.

26. aprillil sündis Karksi-Nuias Ege ja Hinno-Ilmar Sarapuu perre poeg KEN-MARTEN.

Karksi konstaablijaoskond. Tel. 434 1110.

Raamatupidamisteenus. Info tel. 513 9555.

AS „Textuur“ pakub teotahtelistele pensionäridele osalise tööajaga tööd puidutöötlemismasinatel. Info tel. 517 5485.

TV-antennide ja SAT-TV müük, paigaldus, hooldus. Digi-TV ja „Viatsi“ paigaldus. Info tel. 514 2104. „Satman TP“ OÜ.

Teeme üldehitus-, katuse- ja haljastustööd ning kaevetööd rataseks-kavaatoriga. Info tel. 5341 3362.

Ärimaja baarist tellimisel peo- ja peielauad (30–35 inimest). Info tel. 5569 2426.

Esimesed sõjajärgsed

(Algus veebruaris 2004)

Lähtudes propagandistlikest eesmärkidest, soodustasid uued võimud amatöörfotograafide tegevust, seda ka noorte hulgas. Samas oli keelatud pildistada teatud objekte, nagu raudteed, ronge, raudteejaamu, sildu, sadamaid, laevu, mererandu, tuletorne, veetorne, raadiojaamu, telefonikeskjaamu, elektrijaamu, tehaseid, lennuvälju, valitsusasutusi, sõjalisi rajatisi jt. Vahelejätmise korral film valgustati. Hoiduda tuli fotoaparati nähtaval kandmast, eriti aga teleobjektiivi kasutamast, vastasel korral võidi esitada süüdistus spioneerimises välisriigi kasuks.

Sõja lõppedes alustas nõukogude optikatööstus amatöörfotoaparateid masstootmist. Kopeeriti Saksa firma de sõjaeelset toodangut: „Leica“, „Agfa“, „Contax“, „Rolleiflex“ jt. Käiku läksid sõjasaagiks saadud tehaste sisseadend koos tehnoloogiaga ning sõjavangide-spetsialistide oskused. Leningradi optika-mehaanikakoondis „Lomo“ ning Kiievi tehase „Arsenal“ valmistasid suhteliselt odavaid, kuid samas kvaliteetseid töökindlaid lai- ja kinofilmide fotoaparate „Moskva“, „Komsomolets“, „Ljubitel“, „Zorki“, „Fed“ ja „Kiev“. Need konkureerisid edukalt Lääne analoogidega, olles viimastest mitu korda odavamad. Suur osa toodangust läks ekspordiks. Samas toodi vähesel arvul sisse Saksa maal tehtud aparate, nagu „Exacta“, „Agfa“ ja „Voigtlander“. Algajal soovitati muretseda laifilmiaparaat „Komsomolets“ või selle täiustatud mudel „Ljubitel“. Metallkorpusega profiaparaat „Kiiev“ („Contaxi“ koopia) jäi oma kõrge hinna tõttu esialgu kättesaamatuks. Üllatav, et viimast toodeti esialguks kuul kuni 1980. aastate lõpuni.

Viimastel aastatel õppides külastasin koos kooliõppelastega Ilmar Voiti, Heiki Riieti, Villu Sepa ja mõne teiega koolimaja lähedal Kulla alevi elavat fotograafi Bernhardit, kes kevaditi käis koolis klassipiltide tegemas. Tema

korteris nägime pimikuvastust ning saime teada, kuidas negatiivist teha positiivfoto. Bernhard seletas, et fotopaberit, -filmi ja -kemikaale saab osta poest, mõned vajalikud asjad aga tule endal meisterdada. Ise ta kasutas tasafilmilt kontaktkopeerimist, sest suurendusaparaadi jaoks puudus võrguvool. Nägime ka, kuidas kopeerimisraami asetatud fotopaberit läbi negatiivi valgustati ning seejärel punase valguse käes ilmutati ja kinnitati.

Kodus sain pimiku, kui kõõgi akna akna paksu vooditeki kinni katsu. Sõjast säilinud mustast paberist pimendusruulo oli katki kulunud, musta plastkilet polnud veel olemas. Laternaks sobis laual otsale püsti pandud tühi naelakast, millesse asetasin klaasiga seinalambi. Eelnevalt pidin kasti puurima kaks suuremat auku — ühe lambi leegi kõrgusele, mille ette kinnitasin tüki punast klaasi, teise auku kasti ülaotsa, et sealtkaudu lambi kuumad põlemisgaasid väljuksid. Tuli meisterdada ka puullistudest, klaas- ja vineerplaadist kopeerimisraam. Va- ja läks veel 4 lamedat kausi lahustele ja loputusveele. Ilmutiti, kinnitati, fotopaberit ja filmi müüdi Abja Tarbijate Kooperatiivi universaalkaupluses.

Oisu poest sai mõnikord Ida-Saksamaal toodetud „Isopan-Agfa“ laifilmi, mille kvaliteet oli kõrgem. Esimesed ülesvõtted tein laenatud laifilmiaparaadiga. Et laifilmi ilmutustanki polnud, pidi ligi meetri pikkust poolit maha keritud ja valguskindlast kaitsepaberiribast vabastatud filmi töötlema täielikus pimeduses käsikaudu. Filmilinti tuli otstest pesupulkadega kinni hoides läbi lahustele üles-alla liigutada.

Fotograafia-alast nõu sain Abja fotograafil Glaserilt ja Tartus elavalt onult Eduard Kivistilt. Onu oli fotograafiaga tegelnud tsari sõjaväes. Abiks oli ka vene keelest tõlgitud käsiraamat „Fotograafia 25 õppetundi“.

Ahto Jänes
(Järgneb)

Mälestame jäädavalt lahkunuid ja avaldame kaastunnet omastele

EDUARD ELMING

25. 01. 1930 – 8. 04. 2008

Karksi-Nuia

SALME KIRIK

12. 02. 1927 – 13. 04. 2009

Metsaküla

VIRVE-LAINE KASK

22. 10. 1931 – 15. 04. 2009

Polli

PELAGEJA MARK

18. 01. 1920 – 16. 04. 2009

Karksi-Nuia

LEMBIT KRANFELD

14. 06. 1930 – 17. 04. 2009

Karksi-Nuia

HELDUR RÕIGAS

24. 02. 1942 – 20. 04. 2009

Karksi-Nuia

AS „Nuia PMT“ tehnölevaatuspunkti piirkonda jäävate traktorite, liikurmasinade ja nende haagiste tehnölevaatus aeg mais: 5. mail kella 11–14 Veeliksel „Svestra Centeri“ esine, 6. mail kella 11–13 Polli töököda, 12. mail kella 11–14 Abja-Paluoja AS „Abjaku“ territoorium, 13. mail kella 11–14 Mõisaküla, 19. mail kella 11–13 Karksi töököda, 20. mail kella 11–13 Sudiste side esine, 26. mail kella 11–14 Abja-Paluoja AS „Abjaku“ territoorium, 27. mail kella 11–13 Penuja keskväljak

Teen torutööd, oman vastavat haridust. Info tel. 5192 2951.

OÜ „Mellini Saeveski“ teenused lintsaga. Info tel 510 3938.

Soodsalt müüa internet (KÕU-seade). Hind 1500 krooni (normhind 3500). Info tel. 558 6888.

Soodsalt müüa 3-toaline mugavustega korter Karksi-Nuias. Info tel. 5384 1793.

Müüa 2-toaline ahiküttega korter Karksi-Nuias Veetorni tänavas. Info tel. 433 3588.

Müüa „Audi“ 100 (2,3), 1989. a., automaatkäigukast. Hind kokkuleppel. Info tel. 5341 2726.

Soovin üürida kaheks aastaks talumaja. Hoian korras maja ja ümbruse ning vajadusel olen nõus hooldama vanurit. Info tel. 5664 4612.

HAUAKIVID, nimetahvid.

Soodsaimad hinnad Viljandimaal!

Pargi t. 3, Viljandi (endine autobaas).

Tel. 433 1126.

www.graniidimeister.ee